

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.410.1.3.2024

Płk Waldemar Kliszczak
Komendant
45. Wojskowego Oddziału
Gospodarczego
w Wędrzynie
69-211 Wędrzyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. – wykonanie planu finansowego 45. Wojskowego Oddziału Gospodarczego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	45. Wojskowy Oddział Gospodarczy w Wędrzynie 69-211 Wędrzyn, dalej również 45. WOG lub <i>Oddział</i> .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Płk Waldemar Kliszczak, Komendant 45. WOG, od dnia 1 lutego 2017 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler/Kontrolerzy	1. Bogumiła Leszczyńska-Konczanin, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/10/2024 z dnia 11 stycznia 2024 r., 2. Tomasz Przybysz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/11/2024 z dnia 11 stycznia 2024 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str.1-7)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania w 2023 r. planu finansowego 45. Wojskowego Oddziału Gospodarczego w Wędrzynie, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none">– analizy realizacji wydatków budżetu państwa,– szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,– kontroli prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych,– analizy stanu zobowiązań,– analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,– analizy stosowanych procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wydatki 45. WOG zostały oszacowane rzetelnie, były ujęte w planie finansowym i służyły realizacji zadań związanych z zaopatrzeniem finansowo-logistycznym obsługiwanych jednostek wojskowych. Kontrolowane zamówienia publiczne zostały udzielone na zasadach określonych ustawą Prawo zamówień publicznych³ oraz na podstawie procedur wewnętrznych. Kontrolowane wydatki⁴ wynikające z umów zawartych z wykonawcami, zrealizowane zostały w odpowiednich wysokościach i terminach.

Stwierdzone nieprawidłowości związane były z nieterminowym ewidencjonowaniem i wypłacaniem żołnierzom niektórych należności pieniężnych⁵. Ich skala była znacząca, gdyż dotyczyła pięciu z sześciu wylosowanych do badania wydatków z tej grupy obejmując 72 żołnierzy.

Sprawozdania budżetowe za rok 2023 oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. sporządzono i terminowo przekazano adresatowi. Dane w nich zawarte wynikały z ewidencji księgowej.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Wartość zrealizowanych przez Oddział w 2023 r. dochodów budżetowych (dział 752 Obrona narodowa) wyniosła 929,07 tys. zł, co stanowiło 100,9 % planu oraz 58,9 % wykonania za rok poprzedni. Niższy poziom realizacji dochodów w porównaniu do roku 2022 wynikał z niższych wpływów uzyskiwanych z:

- usług żywieniowych i transportowych - ich poziom w 2023 r. stanowił 29,0 % stanu z roku poprzedniego oraz 75,1 % wysokości planowanej,
- tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów zawartych z wykonawcami (wykonano 16,1 % planu).

Zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi przez pełniącego obowiązki Głównego Księgowego powyższy stan wynikał z:

- ograniczenia w 2023 r. usług świadczonych na rzecz uchodźców w stosunku do roku poprzedniego,
- poprawy jakości usług świadczonych przez wykonawców za rzecz 45. WOG.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.), dalej: ustawa PZP.

⁴ Łącznie zbadano wydatki bieżące o wartości 12.237,6 tys. zł, stanowiące 1,6% wydatków wykonanych w 2023r.

⁵ Tj.: zasiłku na zagospodarowanie, gratyfikacji urlopowej oraz z tytułu diet za wykonywanie zadań w ramach operacji *dyżury bojowe*, w łącznej wysokości 104,0 tys. zł.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami w trakcie roku w jednostkach podległych MON nie aktualizuje się planu dochodów.

(akta kontroli str. 20, 303-307)

Głównymi źródłami uzyskanych dochodów były:

- wpływy z różnych dochodów w łącznej wysokości 346,7 tys. zł, co stanowiło 37,3 % wykonanych dochodów ogółem, dotyczące głównie likwidacji szkód w mieniu i kar pieniężnych,
- usługi żywieniowe i transportowe – kwota 326,6 tys. zł, co stanowiło 35,2 % dochodów ogółem,
- rozliczenia z lat ubiegłych - związane głównie ze zwrotem wypłaconych w błędnej, zawyżonej wysokości odpraw dla zwolnionych pracowników cywilnych zlikwidowanego 44. WOG w Krośnie Odrzańskim – 21,7 % wykonanych dochodów ogółem.

(akta kontroli str. 20, 38-42)

Kwota należności pozostałych do zapłaty, według stanu na koniec 2023 r., wyniosła 2.226,0 tys. zł. Należności netto, dla których upłynął termin płatności stanowiły kwotę 1.175,8 tys. zł, w tym z tytułu odsetek za zwłokę – 418,4 tys. zł.

Stan zaległości netto w porównaniu do końca 2022 r. zmniejszył się o 26,4 %⁷.

(akta kontroli str. 20, 38-42)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Plan wydatków budżetowych 45. WOG na 2023 r. został pierwotnie ustalony na kwotę 667.302,0 tys. zł. Po zmianach wynosił 788.530,0 tys. zł i był wyższy od pierwotnego o 121.228,0 tys. zł (wzrost o 18,2 %), z tego m.in. w rozdziałach: 75201 - Wojska Lądowe o kwotę 98.611,4 tys. zł (wzrost o 23,2 %), 75202 - Siły Powietrzne o kwotę 4.071,2 tys. zł (wzrost o 12,8 %), 75220 - Zabezpieczenie wojsk o kwotę 17.657,6 tys. zł (wzrost o 8,9 %), 75295 - Pozostała działalność o kwotę 194,0 tys. zł (wzrost o 25,7 %). Zwiększenia wystąpiły głównie w grupach ekonomicznych Świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz Wydatki bieżące, m.in. w:

- § 302 Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń o 153,4 tys. zł (wzrost o 48,5 %),
- § 307 Wydatki osobowe niezaliczone do uposażeń wypłacane żołnierzom i funkcjonariuszom o 12.610,7 tys. zł (wzrost o 25,9 %),
- § 411 i 412 Składki na ubezpieczenie społeczne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy o 16.714,6 tys. zł (wzrost o 200,7 %),
- § 441 Podróże służbowe krajowe o 16.108,3 tys. zł (wzrost o 346,8 %).

(akta kontroli str. 21-28, 163-166)

Wydatki poniesione w 2023 r. przez 45. WOG na zaopatrzenie finansowo-logistyczne obsługiwanych jednostek wojskowych wyniosły ogółem 788 529,1 tys. zł (dotyczyły działów: 752 Obrona narodowa – 788.500,5 tys. zł⁸, 851 Ochrona zdrowia – 28,6 tys.

⁷ Stan na 31 grudnia 2022 r. – 1.596,6 tys. zł

⁸ Wydatki poniesiono w ramach rozdziałów: 75201 Wojska lądowe – 523.650,9 tys. zł, 75202 Siły powietrzne – 35.869,3 tys. zł, 75213 Dowodzenie i kierowanie siłami zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej – 8,0 tys. zł, 75220 Zabezpieczenie wojsk – 215.030,6 tys. zł, 75224 Kwalifikacja wojskowa – 12.993,4 tys. zł, 75295 Pozostała działalność – 948,3 tys. zł, 85156 Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego – 28,6 tys. zł.

zł.) i były wyższe o 331.793,0 tys. zł (72,6 %) od wydatków poniesionych w 2022 r. Wydatki niezrealizowane w stosunku do zatwierzonego planu finansowego wyniosły 0,9 tys. zł.

W strukturze wydatków według grup ekonomicznych udział wydatków bieżących stanowił 92,0 % całości wydatków i wyniósł 725.686,8 tys. zł, a świadczenia na rzecz osób fizycznych stanowiły 8,0 %, tj. 62.842,3 tys. zł.

45. WOG nie poniósł w 2023 r. wydatków majątkowych⁹.

(akta kontroli str. 8-9, 21-28, 167-177)

Wydatki bieżące oraz na świadczenia na rzecz osób fizycznych w 2023 r. były wyższe odpowiednio o 299.676,0 tys. zł, (wzrost o 70,3 %) oraz o 32.543,1 tys. zł (wzrost o 107,4 %) od wydatków poniesionych w 2022 r. w ww. grupach ekonomicznych. Wydatki te wykonano zgodnie z planem finansowym.

Największy udział (97,7 %) w grupie świadczeń na rzecz osób fizycznych stanowiły wydatki w § 307 Wydatki osobowe niezaliczone do uposażeń wypłacane żołnierzom i funkcjonariuszom, które w 2023 r. wyniosły 61.372,7 tys. zł i były wyższe względem 2022 r. o 33.578,4 tys. zł (o 120,8 %).

Największe kwotowo wydatki w grupie wydatków bieżących dotyczyły:

- § 405 Uposażenia żołnierzy zawodowych - 397.227,6 tys. zł,
- § 418 Równoważniki pieniężne, ekwiwalenty dla żołnierzy oraz pozostałe należności – 40.858,9 tys. zł,
- § 441 Podróże służbowe krajowe – 22.636,3 tys. zł,

i były wyższe od wydatków poniesionych w 2022 r. odpowiednio o 169.848,1 tys. zł (wzrost o 81,1 %), 22.178,4 tys. zł (wzrost o 118,7 %) i 17.050,9 tys. zł (wzrost o 300,0 %). Powodem wzrostu wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz wydatków bieżących było połączenie 44. WOG z 45. WOG, czego konsekwencją było przyjęcie na zaopatrzenie ponad sześciu tysięcy żołnierzy i pracowników¹⁰.

(akta kontroli str. 21-28, 167-177, 178-179, 282-285)

Na podstawie analizy danych dotyczących przeciętnego zatrudnienia oraz wydatków na wynagrodzenia ustalono, iż w 2023 r. przeciętna liczba zatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych w 45. WOG i jednostkach obsługiwanych przez Oddział wyniosła łącznie 5.699,05 etatów i była wyższa o 2.043,64 etatów (wzrost o 55,9 %) względem 2022 r. Wzrost zatrudnienia wynikał w szczególności z połączenia 44. WOG z 45. WOG.

Wykonanie w 2023 r. wydatków na wynagrodzenia osobowe wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym wyniosło łącznie 482.087,3 tys. zł i było wyższe o 211.160,0 tys. zł (wzrost o 77,9 %) od wykonania w 2022 r. Główną przyczyną wzrostu wydatków na wynagrodzenia było zwiększenie poziomu zatrudnienia.

Wysokość środków wydatkowanych na wynagrodzenia w 2023 r. nie przekroczyła wielkości środków ujętych w planie po zmianach, gdzie ujęto kwotę 482.088,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 21-28, 159-162, 178-179)

W okresie objętym kontrolą nie ponoszono wydatków z rezerwy ogólnej i rezerw celowych budżetu państwa.

(akta kontroli str. 43-47, 52-54, 186-188)

⁹ W pierwotnym planie finansowym w rozdziale 75204 § 606 ujęto kwotę 300,0 tys. zł. z przeznaczeniem na dostawę sprzętu gastronomicznego. Z powodu braków formalnych we wszystkich złożonych ofertach postępowanie zostało unieważnione i odstąpiono od realizacji zadania.

¹⁰ 45 WOG w wyniku likwidacji 44. WOG przyjął na zaopatrzenie żołnierzy zawodowych oraz żołnierzy niezawodowych (Dobrowolna Zasadnicza Służba Wojskowa, Rezerwa Aktywna i Rezerwa Pasywna oraz Legia Akademicka).

W roku 2023, Oddział na podstawie umów zlecenia zatrudnił 18 osób, w tym jednego pracownika własnego (w 2022 r. zatrudniano 14 osób, w tym jednego pracownika oraz sześć osób na podstawie umowy o dzieło). Wydatki z tym związane wyniosły w 2023 r. łącznie 224,3 tys. zł i były wyższe o 128,7 tys. zł od poniesionych na ten cel w 2022 r.¹¹.

W ramach umów zleceń realizowane były zadania: podstawowe (jedna umowa) oraz o charakterze pomocniczym (17 umów). Na podstawie zawartych umów zatrudniano: konsultanta dowódcy do spraw infrastruktury, lekarzy, organistę, administratora systemu teleinformatycznego, osoby wykonujące prace remontowe oraz zajmujące się archiwizacją dokumentów.

Badaniem objęto cztery umowy zlecenia, w tym jedną zawartą z pracownikiem Oddziału. W przypadku osoby będącej pracownikiem 45. WOG, zadania powierzone na podstawie umowy zlecenia¹² wykaczały poza zadania realizowane na podstawie umowy o pracę.

(akta kontroli str. 36, 180)

Zgodnie z zapisami sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa za rok 2023 zobowiązania ogółem wyniosły 38.001,4 tys. zł. Dotyczyły one głównie:

- dodatkowych wynagrodzeń rocznych (§ 4040 w rozdziałach: 75201, 75202, 75220, 75224 i 75295) w łącznej kwocie 3.466,6 tys. zł,
- dodatkowego uposażenia rocznego żołnierzy zawodowych oraz nagród rocznych dla funkcjonariuszy (§ 4070 w rozdziałach: 75201, 75202, 75220, 75224 i 75295) w łącznej kwocie 29.309,4 tys. zł,
- wydatków osobowych niezaliczanych do uposażeń wypłacanych żołnierzom i funkcjonariuszom (§ 3070 w rozdziałach: 75201, 75206, 75220, 75224, 75295) w łącznej kwocie 2.143,0 tys. zł,
- składek na ubezpieczenie społeczne (§ 4110 – 942,5 tys. zł),
- zakupu usług pozostałych (§ 4300 – 805,2 tys. zł),
- podróży służbowych (§ 4410 – 519,2 tys. zł).

Kwoty zobowiązań ujęte w ww. sprawozdaniu były zgodne z ewidencją księgową prowadzoną w 45. WOG. W sprawozdaniach miesięcznych oraz rocznym nie wykazywano zobowiązań wymagalnych.

Analiza zapisów ewidencji księgowej wykazała, że 45. WOG zapłacił w 2023 r. odsetki w wysokości 4.475,30 zł¹³. Odsetki wynikały m.in. z tytułu wyroków sądowych dotyczących roszczeń spornych, naliczeń firmom, które miały podpisane umowy z rozformowanym w 2022 roku 44. WOG i wysyłały faktury na adres nieistniejącego już 44 WOG. Ponadto wystąpiły odsetki w kwocie 1.249,56 zł. powstałe w wyniku opóźnienia wypłacenia należności dla żołnierzy zawodowych.

(akta kontroli str. 55-56, 178-179, 221-225, 226, 227)

Realizacja zamówień publicznych przebiegała w oparciu o zasady wynikające z „Regulaminu Postępowania w sprawie udzielania zamówień publicznych w 45 Wojskowym Oddziale Gospodarczym w Wędrzynie”¹⁴ (dalej: *Regulamin PZP*). Opisano w nim m.in. proces planowania zamówień publicznych, przygotowania

¹¹ W 2022 r. 45 WOG poniósł wydatki w kwocie: 80,6 tys. zł z tytułu umów zleceń i 15,0 tys. zł z tytułu umów o dzieło.

¹² Umowa zlecenie nr 7/2023 na prowadzenie księgowości Koleżeńskiej Kasy Oszczędnościowo-Pożyczkowej w J.W.1986.

¹³ Zostały one zaksięgowane na koncie 7511000 „Koszty finansowe z tytułu odsetek za zwłokę w zapłacie zobowiązań”.

¹⁴ Regulamin wprowadzony do użytku służbowego rozkazem dziennym Komendanta 45 WOG nr Z-79 z dnia 26 kwietnia 2021 r.

postępowań oraz procedury udzielania zamówień o wartości nieprzekraczającej kwoty 130,0 tys. zł¹⁵, a także o wartości równej lub przekraczającej ww. kwotę.

45. WOG zgodnie z przepisem art. 23 ustawy PZP opracował na rok 2023 plan postępowań o udzielenie zamówień, który wraz ze sporządzanymi w trakcie roku aktualizacjami opublikowany został w Biuletynie Zamówień Publicznych.

W 2023 r. Oddział przeprowadził w trybach ustawy PZP 100 postępowań o udzielenie zamówień publicznych¹⁶ oraz zawarł 81 umów na łączną kwotę 72.831,6 tys. zł¹⁷. Ponadto udzielił także 1.276 zamówień, których wartość nie przekraczała kwoty wskazanej w art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy PZP¹⁸.

(akta kontroli str. 64-67, 70-82)

Analizie poddano trzy zamówienia publiczne, w tym jedno postępowanie realizowane na podstawie ustawy PZP oraz dwa postępowania przeprowadzone na podstawie regulaminu PZP, do których nie miały zastosowania przepisy ww. ustawy, tj. zamówienia na:

- dostawę oleju opałowego do kotłowni administrowanych przez 45. WOG w Wędrzynie (w trybie przetargu nieograniczonego, z podziałem na trzy części); wartość zamówienia 1.523,4 tys. zł netto; kwota wydatków poniesiona w 2023 r. – 777,9 tys. zł,
- remont pomieszczeń sanitarnych w budynku nr 1/k.8644 w m. Wędrzyn o wartości szacunkowej brutto 148,5 tys. zł; zamówienie przeprowadzone w procedurze dla zamówień o wartości powyżej 50,0 tys. zł do 130,0 tys. zł netto, kwota wydatków poniesiona w 2023 r. – 146,7 tys. zł,
- naprawę ścian budynków nr 101, 102, 717/k.4877, opaski przy budynku 101, remont pomieszczenia budynek nr 753/k.4877 m. Nowogród Bobrzański, o wartości szacunkowej brutto 68,9 tys. zł; zamówienie przeprowadzone w procedurze dla zamówień o wartości powyżej 50,0 tys. zł do 130,0 tys. zł netto, kwota wydatków poniesiona w 2023 r. – 63,2 tys. zł.

Ustalono, iż 45. WOG przeprowadził ww. postępowania zgodnie z zapisami: ustawy PZP, regulaminu PZP oraz art. 44 i 46 ustawy o finansach publicznych¹⁹, a także aktów wykonawczych do ustawy PZP i innych ustaw (np. ustawy o COVID-19²⁰) dotyczących zamówień publicznych w zakresie planowania, przygotowania i przeprowadzenia postępowania, udzielenia, jak i realizacji zamówienia oraz obowiązków publikacyjnych i sprawozdawczych. Prawidłowo stosowano zasadę zachowania uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców oraz przejrzystości i proporcjonalności. Realizacja zamówień pod kątem przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy była zgodna z treścią zawartych umów i aneksu.

Poniesione z tytułu realizacji zamówień wydatki były celowe i gospodarne oraz służyły realizacji zadań jednostki.

¹⁵ W ramach zamówień podprogowych opisano procedury dla: procedury uproszczonej (zakupy awaryjne oraz pozostałe do kwoty 5.000 euro), dla zamówień o wartości: od 5.000,01 zł do 50.000,00 zł, od 50.000,00 zł do 130.000,00 zł, postępowań na usługi społeczne i inne szczególne usługi realizowane poza ustawą Prawo zamówień publicznych, postępowań w dziedzinie bezpieczeństwa i obronności.

¹⁶ 23 postępowania w trybie przetargu nieograniczonego na podstawie art.132 ustawy PZP, 70 postępowań w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji na podstawie art. 275 ust.1 ustawy PZP, 7 postępowań w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 305 ustawy PZP.

¹⁷ Dziewięć zawartych umów dotyczyło postępowań o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonych w 2022 r.

¹⁸ Z tego 1.083 zamówień udzielono w procedurze uproszczonej.

¹⁹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.).

²⁰ Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 340, ze zm.).

(akta kontroli str. 57-63, 70-82, 83-158)

Badanie prawidłowości realizowanych wydatków bieżących budżetu państwa przeprowadzono na próbie 51 dowodów księgowych (47 wylosowanych metodą monetarną oraz czterech wyselekcjonowanych na podstawie przeglądu operacji finansowych), o łącznej wartości 12.237,6 tys. zł, stanowiącej 1,6% wydatków wykonanych w 2023 r. Badanie powyższe wykazało, że w przypadku zamówionych dostaw towarów, usług i robót budowlanych, wydatki zrealizowano do wysokości kwot ujętych w planie finansowym (po zmianach), w sposób celowy i oszczędny, w terminach i wysokościach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Nieprawidłowości stwierdzono w zakresie ewidencji i terminowości wypłacania żołnierzom zasiłków na zagospodarowanie, gratyfikacji urlopowych i diet, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Na nieprawidłowość polegającą na nieterminowym wypłacaniu w 2023 r. należności żołnierzom wskazali również kontrolerzy Delegatury Departamentu Kontroli Ministerstwa Obrony Narodowej z Wrocławia w wyniku kontroli działalności finansowej i gospodarczej Oddziału, przeprowadzonej w 2023 r. Ustalili m.in., że wartość nieterminowych wypłat wyniosła 2.539,3 tys. zł w lutym 2023 r. oraz 3.432,9 tys. zł w sierpniu 2023 r.

(akta kontroli str.190-197, 272-273)

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

W okresie objętym kontrolą 45. WOG nie realizował wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 29)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Na podstawie badania prawidłowości ponoszonych wydatków, ustalono, że kwotę 104,0 tys. zł, tj. 0,9% badanych wydatków, zrealizowano nieterminowo. Powyższe dotyczyło wypłacania żołnierzom zawodowym:

- zasiłku na zagospodarowanie, o którym mowa w art. 441 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny²¹ – dziewięć przypadków na łączną kwotę 43,5 tys. zł,
- gratyfikacji urlopowej, o której mowa w art. 446 ust. 1 ww. ustawy – trzy przypadki na łączną kwotę 15,3 tys. zł,
- należności pieniężnych z tytułu diet za wykonywanie zadań w ramach operacji *dyżury bojowe*, wypłacanych na zasadach § 10 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie należności pieniężnych żołnierzy zawodowych za przeniesienia, przesiedlenia i podróże służbowe²² – lista do wypłaty na kwotę 45,2 tys. zł, obejmująca 60 żołnierzy.

(akta kontroli str. 190-197)

Zgodnie z art. 440 ust. 3 ustawy o obronie Ojczyzny – ww. należności wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym żołnierz zawodowy spełnił warunki uzasadniające ich otrzymanie. W badanych przypadkach opóźnienie w zapłacie wyniosło:

- zasiłki na zagospodarowanie - od 6 do 22 dni, licząc od dnia wydania rozkazu w sprawie przez dowódcę (obsługiwaną finansowo przez 45. WOG) jednostki wojskowej, w której służy żołnierz zawodowy, do dnia zapłaty,
- gratyfikacje urlopowe - od 1 do 12 dni,
- należności z tytułu diet – od 15 do 164 dni.

²¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 248.

²² Dz. U. z 2022 r. poz. 1464, ze zm.

Od ww. nieterminowych wypłat nie zapłacono odsetek za zwłokę.

(akta kontroli str. 190-197)

W kwestii opóźnień w zapłacie żołnierzom ww. należności, Komendant oraz pełniący obowiązki Głównego Księgowego wyjaśnili, że opóźnienia były efektem przejścia zadań po rozwiązaniu 44. WOG w Krośnie Odrzańskim, co spowodowało znaczne zwiększenie obciążenia obowiązkami pracowników, w tym realizujących wypłatę uposażeń i wynagrodzeń. Obciążenie to oraz brak perspektyw poprawy sytuacji spowodowały, że pomimo prowadzonych rozmów i wykorzystując wszystkie możliwe wyróżnienia, doświadczeni pracownicy zaczęli odchodzić z pracy. Rotacja w zatrudnieniu dodatkowo utrudniała realizację zadań. Sprawa konieczności wzmocnienia kadrowego 45. WOG w związku z przydzieleniem całości zadań po zlikwidowanym 44. WOG była przekazywana Szefowi Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, Szefowi Finansów Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych pismami z dnia: 25 października 2022 r., 13 grudnia 2022 r., 8 lutego 2023 r. oraz 1 marca 2024 r., które do dnia 14 marca 2024 r. nie zostały pozytywnie rozpatrzone.

Skalę zwiększenia realizowanych zadań oraz obsadę kadrową Oddziału – zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami - ilustrują następujące dane:

	Przed połączeniem z 44. WOG (2021)	Po połączeniu z 44.WOG (2023)
Wartość budżetu rocznego	313.097,4 tys. zł	788.530, 0 tys. zł
Liczba obiektów infrastruktury	621	1290
Ilość osób zaopatrywanych (żołnierzy i pracowników)	3.650	9.650
Stan osobowy 45 WOG	460	482
Stan osobowy Pionu Głównego Księgowego	26	29
Liczba operacji księgowych (wydatki)	132.572	284.985

W ocenie Komendanta, bez zwiększenia limitu zatrudnienia minimum o trzy etaty w Pionie Głównego Księgowego, przy dotychczasowym obciążeniu pracą, sytuacja terminowych wypłat należności nie ulegnie poprawie.

(akta kontroli str. 282-302, 303-307)

2. W przypadku dwóch z ww. badanych wydatków ustalono, że dowodów księgowych stanowiących podstawę ich poniesienia nie przypisano do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego, w którym wystąpiły, a mianowicie data księgowania:

- zobowiązania z tytułu gratyfikacji urlopowej na kwotę 1,5 tys. zł to 1 sierpień 2023 r., a termin jej zapłaty przypadał na 27 lipca 2023 r.,
- należności pieniężnych z tytułu diet za wykonywanie zadań w ramach operacji dyżury bojowe (lista dla 60 żołnierzy) na kwotę 45,2 tys. zł to 2 sierpień 2023 r., a termin ich zapłaty przypadał w okresie od 3 marca do 20 lipca 2023 r.

Brak ujęcia ww. dowodów księgowych do właściwych okresów sprawozdawczych skutkowało niewykazywaniem zobowiązań wymagalnych w sprawozdawczości budżetowej.

(akta kontroli str. 190-197)

Stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²³, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

W kwestii prezentacji zobowiązań wymagalnych Komendant oraz pełniący obowiązki Głównego Księgowego wyjaśnili, że listy wypłat należności dla żołnierzy – w wyniku znaczącego zwiększenia liczby obsługiwanych finansowo zadań – były sporządzane z opóźnieniem, co powodowało, że zobowiązania w księgach mogły nie zawsze być pokazane w odpowiednim terminie, a sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo, w oparciu o zapisy w księgach rachunkowych.

OCENA CZĄSTKOWA

Wydatki zostały rzetelnie oszacowane oraz wykonane w ramach ustalonego i zatwierdzonego planu finansowego, w kwotach wynikających z zaciągniętych zobowiązań. Badane zamówienia publiczne, zostały udzielone z zachowaniem zasad określonych ustawą PZP oraz regulaminem wewnętrznym PZP. Objęte badaniem wydatki zrealizowano w sposób celowy, gospodarny i w granicach kwot planowanych. Nieprawidłowości stwierdzono w zakresie ewidencji i terminowości wypłaty niektórych innych należności pieniężnych wypłacanych żołnierzom.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość budżetowa

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania następujących rocznych sprawozdań za 2023 r. przez 45. WOG jako dysponenta III stopnia:

- Rb-23 sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych,
- Rb-27 sprawozdanie z wykonania planów dochodów budżetowych,
- Rb-28 sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetu państwa,
- Rb-Z sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji według stanu na koniec IV kwartału 2023 r.,
- Rb- BZ1 – roczne sprawozdanie z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym w okresie od początku roku do 31 grudnia 2023 r.

(akta kontroli str.198)

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania przedstawiały zgodne z księgami rachunkowymi dane o należnościach i zobowiązaniach oraz związanych z nimi dochodach i wydatkach.

Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

(akta kontroli str. 50-56, 199-233)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości .

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych.

²³ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

Sprawozdania zostały terminowo przekazane adresatowi – Inspektoratowi Wsparcia Sił Zbrojnych. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zgodności danych w sprawozdaniach z danymi ksiąg rachunkowych.

V. Uwagi i wnioski

Wniosek W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie skutecznych działań zapewniających terminowe ewidencjonowanie i regulowanie wszystkich zobowiązań.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²⁴ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 28 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 25 marca 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Kontrolerzy
Tomasz Przybysz
specjalista kontroli państwowej

*/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/*

p.o. wicedyrektor
Mariusz Kniat

*/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/*

Bogumiła Leszczyńska-Konczanin
główny specjalista k.p.

*/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/*

²⁴ Najwyższa Izba /Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

